

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemski nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Socialno-demokratska organizacija in ženske.

Dva pojava sta, ki nas silita, da obravnavamo v naslovu navedeno vprašanje: Agitacija socialnih demokratov v ljubljanski tobačni tvornici in v litijki predilnici. V obeh slučajih se prepričujemo, kako neopametni so tisti, kateri menijo, da je ženska večje nedostopna socialni demokraciji. Ženska kot delavka stoji z delavci na enem stališču; svoje sile prodaja, da se preživi. Potreba tesne stanovske organizacije je pri nji tem močnejša, ker jo kapital bolj izrablja, nego moškega. Če ji torej socialna demokracija ustvari stanovsko organizacijo, bo ta delavko, ki se zaveda svojega stanja, navadno bolj vlekla nase, nego jo more odganjati socialno-demokratski značaj. Primus vivere, dein philosophari!

Zato je na vsak način treba tudi pri delavkah socialne vzgoje in zraven jim je treba podati zdravo strokovno organizacijo. Tako vidimo, da n. pr. v ljubljanski tobačni tvornici socialno-demokratska agitacija splošno in seveda tudi pri ženskah ne zmoredi; v Litiji, kjer vladajo brezdvoybe primitivnejše razmere, so pa dobili v svoje organizacijo večje število žensk, nego imajo v ljubljanski tobačni tvornici sploh delavstva zase.

Od l. 1903. so soc. demokratje z vso vmeno jeli gojiti agitacijo pri ženskah in sicer z znatnim uspehom. „Arbeiterinenztg.“, ki jo ureja Adelhajda Popp Dvořak, se trudi na vso moč. V soc.-demokratskih strokovnih društvih je bilo v celi Avstriji do l. 1903. organizovanih nekaj nad 5000 delavk; to število se je nekaj let le malo izpreminjalo. L. 1903. je pa prirastlo 3631 delavk. V tobačnih tvornicah jih je 2083, v predilnicah pa 2147. L. 1904. je število še bolj narastlo. Smemo jih šteti nad 12000.

Potreba strokovne organizacije je vedno glasnejša. Rešiti se da edino na strogo stanovskem stališču brez strankarskih primesi.

Komur je kaj na tem, da se po zlorabi potrebne strokovne organizacije ne razširi tudi soc.-demokratsko svetovno naziranje, mora povsipeševati zdravo nevtrarno stanovsko združevanje. Samo po ti poti se da omejiti napredek socialne demokracije med moškimi in ženskami.

Državni zbor.

Dunaj, 14. febr.

Vladni program.

Zbornica je danes nadaljevala proračunsko razpravo. Najprvo so govorili poslanci Hagenhofer, Prašek in Kink. Nato se oglašajo za besedo ministrski predsednik baron Gautsch rekoč:

Bodi mi dovoljeno, da izrazim veselje, ker zopet razpravljamo o državnem proračunu. Pri tej priliki morajo zastopniki vseh strank izražati svoje želje in pritožbe. Res je, da je proračun nujna potreba tudi za prebivalstvo. Zato je opravičena tudi moja želja, da bi bil proračun kmalu rešen. Zahvalim se tudi vsem onim strankam, ki so umaknile svoje nujne predloge. To je prava in najkrajša pot, da more parlament delati. Tu veljajo besede znanega francoskega državnika: V tej dvorani se se našla sredstva, da more zbornica zopet začeti z delom. (Živahna pohvala.)

Pri tej priliki pa se zahvalim tudi onim govornikom, ki so napadali vladu v povsem parlamentarni obliki. (Pritrjevanje.)

Ko je vlada nastopila svojo službo, so raznesli časniki vest, da se prične nov kurz Reklis: Naloga nove vlade je, da zatere državljansko svobodo, društveno in zborovalno svobodo ter davi časopisje V tem oziru se sklicujem na dejstva Berite dnevniki, katerih ostr pisava kaže, da vlada ni nazadnjaška. (Živahna veselost.) In nedavno je govoril glede nemirov v Krakovu poslanec (Daszynski), kateremu ne teče med z ustnic. (Veselost.) Shod se je vršil, in policija je posredovala šele v trenutku, ko so izkušali na javni ulici zažgati podobo nam prijaznega (ruskega) vladarja Nihče pač ne more trditi, da med državljanske pravice spada tudi prostost, podebe prijateljskih vladarjev zažgati na javni ulici. (Pohvala.) Poslanec Daszynski se je v dotičnem svojem govoru obširno bavil z mojo preteklostjo. Ničesar ne vtajim. Za vse odgovarjam, kar sem storil in govoril v 20 letih, odkar sem

prvič v tej zbornici zastopal vladu. Toda, ogledajte si zgodovino političnih strank v Avstriji in drugod, osobito pa (soc. demokratske) stranke, katero zastopa govornik. (Veselost.) Ali ne najdete kompromisov z dejstvi, morda celo prememb teoretičnih načel skupnega programa? (Pritrjevanje.) Nikomur pa vsled tega, tudi soc. demokratom ne hočem očitati, da so „politični veterjnaki“. To bi ne bilo pravično in tudi ne lepo. (Pohvala.) V tej krasni dvorani si moremo v obraz povedati bridke resnice, toda v dostojni obliki. (Pritrjevanje.) In če mi soc. demokratje ne zaupajo, vzamem to na znanje. Sicer pa se prištevam onim, ki nočejo razbiti temelje sedanjega družabnega reda, marveč želé mirnega napredka. (Pohvala.)

Dve besedi mojega govora (24. jan.) pa sta vzbudili veliko pozornost, namreč besedi: „Samostojni ukrepi“. Izjavljam, da sem te dve besedi izgovoril iz svoje inicijative brez tujega vpliva, pač pa dobro vedoč, kaj sem hotel reči. Ne samo v narodnih, tudi v vseh drugih vprašanjih hoče imeti vlada pravico, da tudi sama potrebno ukrene. (Živahna pohvala.) Niti ene ure bi ne ostal na tem mestu, ko bi vlada ne imela te prostosti. (Pohvala.) To prostost mora vlada imeti in s temi samostojnimi ukrepi stoji vlada nasproti zbornici z vso svojo reputacijo in odgovornostjo. (Živahna pohvala.)

Pri tej priliki moram govoriti tudi o naših finančah. Že v odseku je vlada pri razpravi o refundaciji čula besede, ki so resnične in jih mora vlada upoštevati. Vlada hoče ustreči vsem opravičenim željam, toda opozarjam zbornico že danes, da bode treba misliti na nova državna posojila. (Cujte!) Naš proračun je že jako v tesnih sponah. Že l. 1903. smo imeli primanjkljaj, in veste dobro, kaj nas čaka v bližnji bodočnosti. Jako trezno je treba soditi o naših finančah, četudi se moremo nadejati boljših časov. Delovanje zbornice je kakor gorak dež spomladi, in tisoč ter tisoč želja se vzbujajo med prebivalstvom, ki upa, da bode zbornica rešila mnoga nujna vprašanja. In za vse to bode treba mnogo novcev.

Pri tem pa ne smemo pozabiti na finance posameznih dežel. V zadnjih letih se je pač nekaj storilo v tem oziru. Osebna dohodarina je lani vrgla deželam 6 in pol milijona, žganjarina bode letos donesla deželam 19.200.000 kron. A vse to ne zadostja, da bi zboljšali deželne finance. Te dni se snidejo na Dunaju zastopniki dež. odborov,

da se posvetujejo o finančnih razmerah posameznih dežel. Vlada bode uvaževala njihove sklepe.

A razmere v posameznih deželah so različne, zato bode treba tudi različnih pripomočkov.

So pa še politična vprašanja, ki delajo vladi veliko skrb. Vlada se bode trudila, da najde primerno rešitev, in sicer tako, ki pravi v istini premirje. V pedrobnosti se danes ne spuščam. Taka preporna narodna vprašanja so skoraj v vsaki deželi. Opozarjam osobito na dežele na jugu države, v prvi vrsti v Dalmaciji. V tej deželi so posebne razmere, katerim bode vlada obračala večjo pozornost, nego doslej. (Pohvala.) Morda s časom utihnejo vedne pritožbe, ki prihajajo z juga. Pa tudi v narodnem oziru so mnoga nerešena vprašanja. V prvi vrsti je češko-nemško vprašanje. Jaz sem še vedno optimist in upam, da se z božjo pomočjo reši tudi to vprašanje. (Pohvala.)

In naše razmere nasproti Ogrski? V ogrske stvari se ne vtikam, rečem pa: Vlada se drži nagodbe iz l. 1867. Njena dolžnost je, da brani zakon in dogovore. Ako sekaj primeri, potem bode vlada v soglasju s parlamentom odločno branila avstrijske koristi. (Živahna pohvala.) Odločno hočemo braniti ugled monarhije, ki je plod stoletne zgovine, za katero so celi rodovi pred nami krvaveli na bojiščih, katere obstanek priznavajo vse države kot poročstvo miru in blagostanja obeh državnih polovic.

Kot uradnik hočem služiti dobri stvari. Časti ne iščem, pač pa žrtvujem državi, kar imam: Dobro, pošteno veljvo in skromne svoje moči. (Živahna pohvala. Mnogi poslanci čestitajo.)

K boju proti jetiki,

Priobčuje „Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih“.

(Dalje.)

Razmere so v tem oziru pri nas jako neugodne. Če to tudi ni znano širšim krogu, morebiti dovolj in čutijo zdaj le zdravniki dotične hude nedostatke, enkrat je vendar treba izpregovoriti o reči in to prav krepko.

Deželna bolnica, dasi sicer izvrstno urejena, se je žal kmalu izkazala za pre-

LISTEK.

Pismo iz Srbije.

(Kriza. — Srbija in Rusija. — Raznoterosti.)

Belgrad, 9. febr.

Tresla se gora, rodila se miš. To je definicija zadnje ministrske krize. Dne 3. t. m. se je raznesel glas, da vlada odstopi. Zahtevala je namreč, da se novi topovi naroče tedaj, ko komisija strokovnjakov odobri zistem topov. Drugi dan je vlada res vložila demisijo z motivacijo, da zaradi dvorske kamarile ne more vladati. Kralj je odklonil to motivacijo. Kralj se je nato posvetoval s predsednikom skupščine Protićem in Nikolićem. Med tem pa je radikalna večina skupščine izjavila, da podpira le ono vladu, kateri na čelu je Pašić. Vsled tega je kralj izjavil predsedniku skupščine, Djuriću, da ostane na stališču ustavnosti in parlamentarnosti. Dne 7. t. m. je kralj pozval Pašića, da njegova vlada v celoti ostane na krmilu. Govori se sicer, da je Pašić zahteval od kralja, naj se odloči iz armade vsi častniki, ki so se udeležili zarote dne 11. junija 1903. Kralj tej želji noče ustreči, ker je narodna skupščina

sama odobrila to dejanje. Pašić to upošteva, ker bi v deželi nastal velik vihar.

Ko bi kralj hotel novo vladu, imeti bi moral tudi novo skupščino. A nove volitve bi donesle radikalcem še večjo večino, in kralj bi prišel v jako siten položaj. Poizkušali so res razni življi napraviti nasprotja med kraljem in vladu, da bi v kalni vodi ribarili. Končno je kralj sam uvidel, da je najbolje, ako Pašić ostane na krmilu. Vse mahinacije Pašićevih nasprotnikov so se torej razbile, kar je za deželo tudi najboljše.

Balugdžić, ki je izzval vso krizo, gre te dni na Dunaj, kjer ostane stalno. Govori se, da vstopi v uredništvo „N. Fr. Presse“, katere dopisnik je bil v Belgradu.

Bolgarski knez Ferdinand je včeraj potoval skozi Belgrad v Berlin. Ž njim so bili mati njegova princeza Klementina, brat knez Filip, hčeri Evdoksija in Nadežda, general Markov, tajnik Dobrović, majorja Nerezov in Marholov ter nadporočnik Žostov. Na belgrajskem kolodvoru so kneza pozdravili kraljev adjutant podpolkovnik Milošević, mestni župan Rašković in člani bolgarske agencije.

Po Belgradu se je raznesel glas, da je ruska vlada tajnika ruskega poslaništva premestila, in sicer Muravjeva v Tanger, a

Sablina v Atene; poslanik Gubastov pa da je dobil trimesečni dopust. Ako je to istina, bila bi to demonstracija proti Srbiji. Ker pa javnosti ni znan vzrok, je gotovo to le prazna govorica.

Raznesel se je tudi glas, da se znani general Steselj, bivši ruski poveljnik v Port Arturu, s svojo soprogo in častniki povrne skozi Carigrad in Belgrad v Peterburg. Ako se to zgodi, bodo ga Srbi slovesno sprejeli.

Kakor sem vam že brzojavil, umrl je v Skoplju srbski metropolit Sebastijan Debelković. To je hud udarec za srbski narod v Makedoniji, ker metropolita voli carigradski sv. sinod, katerega člani pa so sami Grki. Da sta bila Debelković in prednik Firmilijan Srba, trebalo je v Carigradu platiti mnogo zlata. Če hočejo Srbi sedaj zopet svojega rojaka za metropolita v Skoplju, morali bodo šteti lepe novce. Debelković je bil šele pred letom izvoljen, a turška vlada ga ni hotela potrditi. Zato je bil Debelković ves ta čas v Carigradu, kjer je tudi umrl, star šele 35 let. Umirajoč je prosil, naj truplo preneso v Skoplje, kamor živ ni mogel priti.

Nemški poslanik v Belgradu je protestoval, zakaj se avstrijski poslanik dr. Dumba

vtika v srbsko ministrsko krizo in vprašanje glede novih topov. Nemški poslanik trdi, da se nihče ne sme vtikati v srbske notranje stvari.

Iz Soluna prihajajo glasovi, da se Turčija pripravlja na vojsko. Vsak dan odhaja iz Soluna vojska v Bitolj, Ohridu, Prilep in Kostur, kjer se utegne pričeti vstaja. A tudi vstaji se marljivo pripravljajo za boj. Zabrani so, da se domaćini izseljujejo, in jih silijo, da se jim pridružijo v boju proti Turkom. Le kdor plača 100 frankov za revolucijo, sme bežati iz dežele.

Pismo z Balkana.

Solun, 10. febr.

Okolica Prizrena je najnesrečnejši kraj Stare Srbije in Makedonije. Najljutejši Arnavti, Ljumljani, so od dne do dne grozovitejši. Starešine tega rodu, sami zlikovci in razbojniki, so prosili dovoljenja, da smejo priti v Prizren in tu izraziti svoje želje. Turške oblasti jim tega niso dovolile. Nato so Arnavti po odposlancih zahtevali, da turške oblasti izpuste iz zaporu vse arnavtske razbojnike. Ako Turki izpustijo razbojnike,

majhno. Kaker drugi oddelki je zlasti oddelek za notranje bolezni skoraj vedno prenapolnjen in sosebno po zimi leži mnogo bolnikov po zasilnih posteljah na tleh. Ob takih razmerah ni misliti na ločitev jetičnih oseb od drugih boln kov, saj tudi sploh primernih prostorov ni za to. Prigodilo bi se celo lahko ob sedanjih razmerah, da bi se vkljub vsej skrbnosti zdravnikov oseba, ki bi prišla v bolnico z navadno pljučno boleznijo, šele tu inficirala z jetiko. Te razmere je treba vsekakor odpraviti. Ose pa nalagajo tudi bolničnemu ravnateljstvu dolžnost, pri sprejemanju bolnikov posebej previdno postopati. Neozdravljive in marsikatero kronično bolne osebe se morajo od kraja odkloniti, da more bolnica izpolnjevati svojo pravo nalogo kot z d r a v i l i š č e. Seveda ne more ravnateljstvo ob teh razmerah priporočati niti sprejema jetičnih oseb, ker se ni nadejati nikakih ugodnih uspehov.

Še žalostnejše je glede neozdravljivost na pljučih bolnih oseb. Hiralnice nima Kranjska dežela nobene; obstoječa je zasebna in tudi prenapolnjena. In vendar bi bila nujno potrebna moderna hiralnica, da bi bile premnoge neozdravljive in kronično bolne osebe v njej mirno spravljene in preskrbljene in da bi mogli drugi deželni dobrodelni zavodi izvrševati svojo pravo nalogo. Rešitev tega vprašanja je v tesni zvezi z dovršitvijo in razširjenjem deželne blaznice. Kakor bolnica, takisto je prenapolnjena blaznica in sicer tako, da je bilo treba spraviti en oddelk blaznikov v stranskih prostorih zasebne hiralnice, drugi oddelk pa je nastanjen v opazovalnem paviljonu v deželni bolnici, ki naj bi sicer služil v opazovanje in zdravljenje na umu novo zbolelih oseb. Povsod so bolniki stisnjeni čez depustno mero; nemirnih, samim sebi in svojemu obližju nevarnih blaznikov ni mogoče več osamiti, novih bolnikov skoraj ni mogoče več sprejemati. To so nevzdržne, kronovini Kranjski nedostojne razmere! Naj se čimprej korenito premene!

Rusko-japonska vojska.

Kuropatkin odpoklican?

Peterburg, 12. februarja. Dobro informirane osebe trde, da bo posebni carjev sel pojasnil Kuropatkinu potrebo, naj poda demisijo. Veliki knez Vladimir Aleksandrovič se je baje izrazil v zboru častnikov, da je gotovo, da Kuropatkin kmalu odide z bojišča. — General Gripenberg je baje že na poti v Mukden.

Köln, 14. februarja. „Köln. Ztg.“ poroča iz Peterburga: Potrjuje se, da je bil Kuropatkin obveščen, da bo kmalu odpoklican z ozirom na to, ker ni kes vojskim težavam.

Boji na fronti.

Reuterjev urad poroča iz glavnega stana japonske armade: Rusi so Vajtošan dvakrat bombardirali in napadli, a so bili odbiti. V nedeljo so napadli oddelki ruske pehote Lerpataj in Hanshantaj, a so bili vrženi nazaj. Rusi se v okolici Hanshantaja še vedno utrjujejo. — Generalni poročnik Saharov poroča: Dne 13. t. m. zjutraj je bil pod poveljstvom stotnika Pogrebničova južno od Banjapuce steječ oddelek napaden od treh sovražnih kompanij. Po obupnem boju so bili Japonci odbiti ter so pustili mnogo mrtvecev, orožja in streliva. Na naši strani je bil en častnik lahko ranjen.

bode trpelo ubogo ljudstvo, ako jih ne izpusté, utegnejo se Arnavti maščevati.

Turki vedno dovažajo orožje. Nedavno so v Ferizović pripeljali tri vagone Mauserjevih pušk. Vse to kaže, da se Turki pripravljajo za vojsko s Srbijo in Bolgarijo. Tako se morda bliža dan, ko se reši usoda teptanega naroda, ki že nad 500 let robuje Turkom.

Tudi iz Bitolje prihajajo vesti o turških pripravah za vojsko. Narod si šepeta, da se na pomlad prične krvavo klanje. Dasi je še huda zima, vendar je vstaško gibanje jako živahno. Turki odločno zasledujejo vstaše, ki pa imajo dobra zavetja med ljudstvom. Že sedaj se ponavljajo praske med vstaši in turškimi vojaki. Nedavno so turški vojniki obkolili v Leku pri jezeru devet mož močno četo ter po daljšem boju pobili vse do zadnjega. Turških vojakov je bilo mrtvih 12, a ranjenih 10. V bitoljskem okraju ima Abdi paša nalogo, da zatre vstaške čete. Razposlal je po vaseh vojske, ki so ljudstvu največja nadloga. Zato ljudstvo še pazljiveje hrani vstaške čete. Makedonska vstaška organizacija je vedno na delu, da se pripravi za večje boje.

Medtem pa se koljejo Grki in Cincari. Vsled propagande, za katero Rumunija trosi mnogo denarja, so se Cincari odcepili od

Mukden. 11. febr. Poslednje dni so se Japonci na našem desnem krilu zelo okrepili. Japonci energično utrjujejo vasi Vancijanpua, Javzipao in Malanpan, ki leže zahodno od Sandepua.

Ruske sile v Mandžuriji.

Iz Tokia se poroča 14. t. m.: Po poročilih iz Ljaojana znaša cela ruska moč med Šahom in Harbinom 450.000 mož. Od teh jih je v bojni črti le 280.000 mož. Ruske izgube pri Hajkontaju se cenijo na 25.000 mož.

Japonska in njeni načrti.

Peterburg, 12. februarja. „Novoje Vremja“ piše o zadnji izjavi japonskega poslanika v Londonu glede Mandžurije: Hajjaši je v svojem razgovoru z nekim londonskim časnikarjem mnogo zamolčal. Zamolčal je, da hočejo Japonci v Mandžuriji stopiti na rusko mesto, da hočejo najeti Ljautun s Port Arturjem in Daljnem ter zasesti južno Mandžurijo. Zamolčal je tudi, da se Japonci že zdaj brigajo, zagotoviti si angleško garancijo proti ruskim napadom za dvajset let.

Japonska kupuje od Čile bojne ladje.

Peterburg, 13. februarja. „Novoje Vremja“ poroča, da so Japonci kupili v Čili oklopnico „Kapitan Prat“. Temu pristavlja list: Če se ta novica potrdi, moramo iznova zavidati drznost in spretnost japonske diplomacije in japonskih agentov. Da bo Rusija pokupila čilske in argentinske bojne ladje, se je slišalo od začetka vojske, a to lepo, bodrilno, toda čisto ovrženo slišanje je ostalo do danes le slišanje. V tem času je Japonska, o kateri se ni slišalo, da bi hotela kupiti čilske ladje, na tihem jih pridobila. Kakšna posebno zla usoda preganja nas? In zakaj ostanejo vse naše naloge pri vseh delih in podjetjih samo slišane?

Argentinske vojne ladje.

Peterburg, 13. februarja. Nakup sedmih bojnih ladij za rusko brodogeje potrjuje iz najboljšega vira. Stiri teh ladij so se baje že združile z brodogejem Roždestvenskega.

Japonska in Francija.

Pariz, 11. februarja. V Tonkinu in Indokini se je dokazalo, da je ondi silno mnogo japonskih ogleduhov. Časopisje zahteva, da se jih zapre.

Veliki knezi in vojska.

„Daily Chronicle“ poroča iz Odese, da je došla v Odeso iz Peterburga visoka vojaška avtoriteta, ki ima ozke zveze s stranko velikih knezov. — Ta oseba je zagotovila dopisnika, da so oni člani te stranke, ki so za nadaljevanje vojske, vendar le v silnih skrbeh, ker bi utegnil še en resen ruski poraz v Mandžuriji postati vzrok posredovanja ter izgube moči. Miroljubni del vlade želi, da se odpokliče Roždestvenski, da se reši brodogeje.

Car za mir?

Peterburg, 13. februarja. Po informacijah pri osebah, ki so v ozki dotiki z dvorom, se car resno peča z mislijo glede sklepanja miru. Pričakuje le še, da se splošna situacija v Mandžuriji ustvari ugodnejše za Rusijo in da bo Japonska voljna predložiti ugodnejše pogoje.

Bolgarov, katerim so bili desna roka. Cerkevna uprava je namreč v grških rokah in Cincarom ne dovolijo potrebne cerkve. Po posredovanju diplomacije so Cincari sedaj v Bitolju dobili malo kapele. Ker pa so Turki tu podpirali Cincare, so Grki v Bitolju nedavno zaprli vse „dučane“, dokler Cincarom ne zapro kapele.

Tukaj v Solunu Turki javno govoré, da hočejo obračunati z Bolgari. Skrbi pa jim dela, kaj stori Srbija za slučaj vojske. Turki so sicer raznesli glas po Evropi, da bodo v kratkem razpršili vstaše v solunskem okraju. Toda tudi tukaj narod podpira vstaše in jim vestno poroča o gibanju turških vojakov. Turki to dobro vedo, zato puste, da se grške čete bijejo z Bolgari. Svoj čas sem Vam poročal, da so Turki ujeli v Gjevgeliju sedem grških vstašev. Kmalu pa so izpustili vse, katerim se je pridružilo do 40 tovarišev. Ti so nedavno napali bolgarsko vas Mrvinci, kjer so ubili deset oseb in pet težko ranili. Pol ure pozneje pridejo turški vojaki, a razbojniki so že odnesli pete. Ista četa je napala vas Zorbat v solunski okolici, ujela popa in tri kmete. Dva so razbojniki zunaj vasi ustrelili, tretjega, Krikelića, so ljudje našli mrtvega v šumi.

Angleški list o položaju v Mukdenu.

Dopisnik „Times“ poroča, da mu je pravil njegov prijatelj, da vlada v Mukdenu velika zmedenost. Do tega prepričanja je prišel po tridnevnem bivanju ondi. Kitajci se dobro plačujejo in zaslužijo veliko denarja. Dan na dan dovažajo vlak za vlakom Rusom živila po kitajski železnici preko Simintina. Najresnejša posledica poraza bi bila, da bi bil Rusom odrezen ta vir preskrbovanja. Civilisti in vojaki so nekako razočarani. Brez izjeme so govorili v vsaki družbi o bližajoči se okupaciji po Japoncih kot o gotovi stvari. Vojstvo je tem bolj izgubilo pogum, ker ima Kuropatkin svoj glavni stan v železniškem vlaku, kakor bi bil pripravljen vsak čas za beg proti severu. Tudi okolnost, da se vrše v Tjenlinu obširne priprave za bitko z Japonci, vpliva slabo na vojake, ker se da iz tega sklepati, da se bodo Rusi kmalu umaknili iz Mukdena.

Japonski socialisti o vojni.

Japonski socialistički list „Kotoku“, ki izhaja v San Franciscu v Severni Ameriki, zatrjuje, da je bil japonski narod v početku res navdušen za vojno; a ko je zapazil usodne posledice, je izpremenil svoje mišljenje. Danes se vidi v Japonski veliko nezadovoljanje. Tamkaj je predelov, kjer je zavlada tako beda, da ne morejo ljudje živeti. Samoubojstva in zločinski dogodki rastejo dan na dan. Vojni fond se je podvojil s krvjo prebivalstva. Oblastniji se hodile od hiše do hiše in nagovarjale ljudi, da podpisujejo gotovo vsoto v vojne svrhe. Kdor ni podpisal, tega so proglasili za izdajico. Neki delavec blizu Tokia je bil od oblastniji prisiljen, da podpisuje svoto 200 jenov, a ker jih siromak ni mogel dobiti od nikod, jih je — ukrad. Radi tega je bil aretovan ter izročen sodišču.

Državnim poslancem v parlamentu so bile vezane roke. Vlada je tako silno pritiskala nanje, da ni bilo dopuščeno svobodno razpravljanje o državnih potrebah. Zbornica je brez vsake debate v celoti sprejela vladno predlogo, da se siromak nemu narodu naloži 60 milijonov jenov novega vojnega davka. Časopisi niso smeli pisati ni besedice. Besede: revolucija, demokracija, organizacija, štrajk so dobile kriminalen značaj. Japonski list zavrzuje svoj članek nastopno: Vojna je japonski narod potisnila za sto let nazaj in rodila je naš dvom, kdo je bolj barbarski: Rusija ali Japonska?

Vladivostok v obsednem stanju.

Peterburg, 14. febr. Poveljnik Vladivostoka je v dnevnem povelju naznanil, da se nahaja trdnjava v obsednem stanju.

Köln, 14. febr. „Köln. Ztg.“ poroča iz Peterburga, da povzročajo vojaki in mornarji v Vladivostoku velike nemire. (?)

Izpremembe v avstrijski generaliteti.

Med višjimi generali bodo v kratkem važne izpremembe. Umirovljeni bodo sledeči korni poveljniki: Zagrebški fcm. pl. Klobus, kašavski konjeniški general pl. Mertens in sibirski fcm. pl. Probst. Ker bo odstopil avstrijski minister za deželno brambo, grof Welsersheimb, bo za ministra dež. brambe imenovan korni poveljnik v Jožefovem, fcm. Schönaich. Za generalna nadzornika armade bosta imenovana dosedanj korni poveljnik v Przemyslu, pl. Galgotzy, in oni v Budimpešti, knez Lobkovic. Majnika bo umirovljenih jako mnogo generalov in polkovnikov. Nekateri listi trde, da bodo odpravili mesta glavnih nadzornikov vojaških čet.

Delozmožnost tirolskega deželnega zbora.

Nemški in italijanski tirolski deželni poslanci so se te dni večkrat pogovarjali o spravnih konferenci. Pogajanja so bila brezuspešna, zato ni gotovo, če bo zboroval tirolski deželni zbor. Italijani so zahtevali, da radikalni Nemci v tirolskem deželnem zboru ne smejo povzročiti razprave o inomeških dogodkih. A radikalni Nemci so to odbili. Tudi glede izpremembe velilnega reda se Nemci in Italijani ne morejo sporazumeti, ker zahtevajo Italijani odpravo virilnih glasov 7 prelato. Nemci pa nasprotujejo tudi zahtevi Italijanov, da bi se razdelila kurija veleposestnikov v italijansko in nemško skupino. Listi poročajo, da je ustavljena preiskava proti nemškim in italijanskim dijakom, ki so bili zaprti zaradi izgrediv v Inomostu meseca novembra.

Položaj na Ogrskem.

Opozicija ima težave s sestavo skupnega načrta zlasti z ozirom na vojaške zahteve. „Magyar Nemzet“ poroča, da bo v kratkem vladar v lastnoročnem pismu odobril odstop Tiszovega ministrstva, a obenem Tiszi poveril začasno vodstvo poslov, dokler ne bo imenovano novo ministrstvo. — „Budimpeštanska korespondenca“ poroča, da bo ogrska zbornica zborovala 17. t. m. in takoj izvolila predsedništvo in odseke. Ob otvoritvi ne bo prestolnega govora

V szegvareškem volilnem okraju je bil izvoljen za poslanca socialist Mezőffy. Košut bo o izidu svoje avdijence pri vladarju poročal danes izvrševalnemu odboru opozicije, jutri pa onemu neodvisne stranke.

Dr. Kramar o Rusiji.

Dr. Kramar priobčuje v „Konservative Korrespondenz“ o Rusiji daljši članek, v katerem povdarja isto, kar smo tudi mi vedno povdarjali, da Rusija v sedanjih razmerah še ni sposobna za ustavo, in da carjeva avtokracija sama na sebi ni ovira državnemu napredku.

Francoska zbornica

je izvolila za zborničnega podpredsednika kandidata levice, poslanca Dounergueja z 215 glasovi. Konservativni kandidat Denys Cochin je dobil 142 glasov.

Ogledni čolni za avstrijsko mornarico.

Mornariška uprava je naročila pri budimpeštanski tvrdki Danubius ogledni čoln. Trdka bo morala zgraditi čoln v sedmih mesecih Stal bo 85.000 kron. Oborožen bo z dvema brzostrelnima topovima (mitraliza.) Nameravajo zgraditi pet takih čolnov.

Italija pomnožuje čete ob meji.

„Morning Post“ poroča iz Rima, da je italijansko vojno ministrstvo premestilo 15 bataljonov planinskih lovcev in versaglieroev na avstrijsko mejo. V kratkem bodo premeščeni še večji oddelki proti severu. Na vseh strateško važnih točkah bodo pomnožili in izboljšali utrdbé.

Češko-nemški napisi na vojašnicah v Plznu.

Na prošnjo plzenske mestne občine se je dovolilo, da smejo vsa poslopja, katera je zgradila za vojaštvo mestna občina, nositi češko-nemške napise.

Zmanjšanje proračun za angleško mornarico.

„Daily Telegraph“ poroča, da bo znašal prihodnje leto proračun angleške mornarice za tri milijone manj, kakor so mislili prvotno. — Angleška bo zgradila samo eno oklopnico in tri križarice.

Dogodki na Ruskem.

V Varšavi so 13. t. m. obesili 40 vstašev. Na Rusko Poljskem je bilo povodom nemirov ubitih 1600 in ranjenih 6000 oseb. V soboto so prepeljali Gorkega v Rigo, kjer bo sojen. Moskovski vseučiliščniki so sklenili resolucijo, v kateri pozdravljajo zblizanje med profesorji in vseučiliščniki. S skupnimi močmi upajo doseči akademično svobodo. Rusk ministrski svet je imel 11. in 12. t. m. posvetovanje o zakonitih določilih v tovarnah, da nastane med delavstvom zopet mir. Na mestnega glavarja v Mohilevu, polkovnika Rodanova, je neko trikrat ustrelil iz revolverja, a ga ni zadel. Moskovsko vseučilišče je bilo 14. t. m. zopet odprto, s predavanji bodo pričeli 20. februarja. Iz Pariza poročajo, da je Gapon še v Rusiji, a je tako skrit, da ga ne more izslediti policija. V Kazanu so pričeli stavkati vsi črkostavci. Iz Peterburga poročajo, da bo odpravljen peterburški glavni gubernij. General Trepov bo imenovan za načelnika orožništva. Dijaki vseh šol na ruskem Poljskem stavkajo.

Angleški prestolni govor.

Angleški kralj je 14. t. m. s prestolnim govorom otvoril angleški parlament. Spominjal se je vojske med Rusi in Japonci, ki žal, še traja. Položaj na Balkanu še vedno povzroča skrbi, dasi se je po posredovanju Avstro-Ogrske in Rusije v nekaterih okrajih izboljšal položaj. Pohvalno se je izrazil kralj o nasvetu Avstrije in Rusije Turčiji, kako izpremeniti turški finančni sistem. Spominjal se je nadalje angleško-francoske pogodbe in sklenjenih pogodb o razsodiščih za rešitev mednarodnih sporov, hulske afere in je naznanil, da dobi Transval reprezentativno ustavo. Končno je naznanil več novih zakonskih načrtov, katere bo moral rešiti angleški parlament.

Srbska skupščina

je imela 13. t. m. sejo. Ministrski predsednik Pašić je odgovarjal na interpelacijo poslanca Ribaraca. Rekel je: „Kralj vztraja strogo na temelju u tave. Kar se tiče kraljeve izjave o potrebi preizkušnje topov v zasebnem razgovoru, ni vlada odgovorna, ker je kralj izjavil le svoje zasebno mnenje. Ministrski predsednik je rekel, da si mora Srbija nabaviti nove topove, ker je politični položaj na Balkanu jako kritičen in ker se oborožujejo z brzostrelnimi topovi vse sosedne armade. Med kraljem in vlado ni nesporazumljenj. Poslanec Ribarac je izjavil, da ni zadovoljen z odgovorom. Pašić graja nadaljevanje napadov na vlado. Poslanec Ribarac izjavi, da trpi vglad Srbije zaradi bulgarofilske vladne politike. Vojni minister izjavi, da ne more trpeti v srbski armadi častnikov, ki niso zadovoljni z dogodkom

11. junija 1903. Ministrski predsednik Pašič pritrjuje vojnemu ministru in izjavi, da kdor zahteva sodnijsko obsodbo zarotnikov, ta zahteva obsodbo Srbije.

Bolgarija.

V ponedeljek je bilo sobranje zaključeno, ko se je prečital knezov ukaz. Vse vsote nujnega kredita so se porabile v to, da se nabavi vse potrebno za armado 300.000 mož. Sobranje se snide zopet začetkom pomladi. — Sofijski makedonski emigrantski odbor je poslal brzojavko na odbor shoda, ki se je vršil v Londonu, katerega je sklical angleški odbor za Balkan, ter mu izraža svoje simpatije.

Dnevne novice.

Uspeh naših poslancev.

Suša lanskega leta je imela v svojem spremstvu zlasti pomanjkanje klaje. Splošna združna zveza na Dunaju je pričela delo v pomoč prizadetim kmetom. Osnovna je za celo državo odbor, ki je zbiral podatke in pospeševal pri ministrstvu potrebne podpore. V tem odboru je bil tudi zastopnik Zdrružne zveze v Ljubljani. Ta zveza je po uclanjenih zdrugetah poizvedovala, kako je na Kranjskem rojila suša in je dobila mnogo žalostnih podatkov. V svojem zadnjem govoru jih je porabil dr. Žitnik. Poročila, ki jih je poslala kranjska deželna vlada, ki se je v tem oziru obrnila na kmetijske družbo, so bila pa drugačna, trdila so, da na Kranjskem ne manjka krme, in da torej sem ni treba nobene državne podpore v tem oziru. Tega poročila se je najbolj razveselilo par notranjskih špekulantov, ki so pokupili na Krasu vse seno, kar se ga je dalo dobiti po nizkih cenah, in so upali, da ga prodajo za drag denar čez kranjsko mejo. V kakšni zvezi so ti špekulantje s kmetijsko družbo in njenim poročilom na deželno vlado, bi bilo vredno preiskovati. Morda bi oživila na nove prava, pravcata žlindra. — Bodi, kar more! Naši poslanci so imeli težko stališče: proti že dani izjavi deželne vlade pomagati resnici do veljave in rešiti kranjski deželi podporo, zagotovljeno deželam, ki so trpele po suši. Dr. Žitnik je s svojim stvarnim govorom dosegel popoln uspeh. Osrednja vlada je zaukazala kranjski deželni vladi nove poizvedbe in nova poročila. Vsem tistim, kateri so neopustljivi v korist nekaterih špekulantov izdali kranjsko deželo, ni bilo to nič všeč. Prišla je notica v „Slov. Narodu“, ki pozivlje vlado, naj se nič ne ozira na dr. Žitnikov govor. Kdo jo je pisal, ne vemo. Phil dr. grof Andrej Schaffgotsch in Gustav Pirc naj to preiskujeta, če že ne vesta. — Vse pa ni nič pomagalo. Danes moramo javljati veselo vest, da je pravica vkljub vsem birokratskim in liberalnim spletkam zmagala. Kranjsko deželo je ministrstvo prištelodežlam, ki dobe vsled škode po suši državno podporo. Hvaležne bo naše prebivalstvo svojim poslancem; pozabilo pa tudi ne bo, kako grdo izdajajo liberalci njegove koristi.

Umrl je včeraj okoli devetih zvečer preč. g. Martin Pogačar, zlatomašnik, častni kanonik, konzistorialni svetnik in bivši knezoškofijski kancelar. Pokojnik je bil rojen v Cerkljah pri Kranju 11. nov. 1824 in v mašnika posvečen 31. julija 1849. Služboval je kot beneficiat v Idriji, kot kaplan v Polhovem gradu, kot kn. šk. kaplan v Ljubljani in od l. 1867. kot kancelar do l. 1898. Zadnje dni je bil nekoliko slaboten, ne da bi bil kaj posebno tolan. Včeraj zvečer je nenadoma opešal in previden mirno v Gospodu zaspal. Pokojnik si je pridobil kot kancelar mnogo zaslug, med drugim je kot strokovnjak v finančnih stvarih denarno omogočil izdajo Pletersnikovega slovarja. Bil je originalen mož, dokaz temu od mnogih ta, da po svojem izstopu iz službe ni vžival nobene pokojnine, ker jo vkljub ponudbi — ni hotel. Svetila mu večna luč!

Katoliški shod? Naš knezoškof je te dni odpotoval v Zagreb. Hrvatstvo je prineslo včeraj o njegovem bivanju v Zagrebu novico, da se je z nadškofom Posilovićem razgovarjal o tretjem slovenskem katoliškem shodu. Pet let je minulo od drugega; torej je popolnoma umljivo, da

se pripravlja tretji. O tem, kdaj in kako naj se vrši, pa še ni nič določenega. „Narod“ je pa že vsled same misli ves izven sebe in včeraj v dolgi notici klobasa, da katoliški shodi napredni stranki nič ne škodujejo in žuga škofu s še hujšim bojem. Bore reveži! Torej škof naj gre „Narodove“ odpadnike vpraševati, kdaj naj se vrši katoliški shod. Otročja nesramnost in predrznost „Narodove“ tolpe je pač brezmeina. Toliko časa ne morejo mirovati, dokler ljubljanski knezoškof ne pokliče Tavčarja in Trillerja v konzistorialni svet, in dokler vodstvo katoliško-narodne stranke ne izvoli za svojega načelnika vsaj Jebačina.

Osebnosti. Postajenačelnikom na Vidmu-Krško je imenovan pristav gosp. K. Gabriel iz Št. Petra. Sedanji načelnik na Vidmu, g. J. O mahna, je premeščen v Maribor. Nadalje so premeščeni gg. asistentje: Fr. Novljan iz Logatca v Velikovec, Martin Matičič iz Rakeka, Ivan Zupančič iz St. Mihela na Tirolskem in J. Kreutzer iz Feliks-dorfa v St. Peter.

Mesto poslovodja v Katol. bukvarni v Ljubljani je prevzel mnogoletni uradnik v tej bukvarni gosp. Ivan Mesar. — Tem povodom priročamo Katol. bukvarno cenjenim odjemalcem za vsa naročila, spadajoča v stroko knjigotrštva, pri čemer se zagotavlja točna in kulantna postrežba.

Cvetka iz dr. Tavčarjevega govora. „Slovenski Narod“ je priobčil dobesedno dr. Tavčarjev govor v govoru smo čitali tudi te le cvetke v „Narodove“ mu dopisu glede Orniga: „Ker svobodomiselnega moža ne želim rad in ker se je dotični depis dejanske priobčil v listu brez moje vednosti, sem takoj prosil Orniga za pojasnilo in mu ponudil primerno zadoščenje. Moja ponudba se je, lahko trdim, nevljudno odklonila, ker je imel nemški župan ptujski ženajbrže takratnadsodnijsko zagotovilo v žepu, da bo zadotično zadevo delegirano nemško porotno sodišče v Mariboru.“ — Kaj se to pravi? Ali ni to v kompliment svobodomiselnosti odeta mila prešnja, naj se ga Ornig kot somišljenika blagohotno usmili in naj ga reši sitnosti pred sodišči? — Kadar dr. Tavčar v resnici neopravičeno žali svoje rojake, ne postopa tako!

Umrl je v Trstu gosp. Dragotin Slavik, oče g. dr. Slavika.

Imenovanje. C. kr. primorsko višje sodišče v Trstu je imenovalo za avskultanta pravnega praktikanta Hermana Ferjančiča.

Požar. V nedeljo 12. t. m. je gorelo v Radomlju pri Reparju. Pogorelo je skoro vse poslopje. Vnele so se saje v dimniku. Strah je bil tem večji, ker je gorelo zvečer ob 9. uri.

Novice iz Amerike. Policaj je ustrelil v Castle Gate (Utah) Slovenca Jakoba Omana, doma iz Radeč na Gorenjskem. — Oropan je bil v Relynu Miha Jakše. — Umrla je v Calumetu Marija Simončič, rojena Gradižar, doma z Iga pod Ljubljano. Zapušča šest otrok. — Utonil je v Maksu Miss rojak Josip Kranjec iz Tolmina. — Ubil je v Walkerille Mont Ivan Gržetič rojaka Fr. Lamuta iz Kvasič pri Dragatušu. — Umrl je v Calumetu Jos. Jurkovič, star 24 let. — Slovenec milijonar. Anton Stander živi v Alaski. L. 1896. je zasledil zlato rudo, zakar je dobil milijon dolarjev. Ker silno zapravlja, se bo denarja skoro znebil. — Sme spati v čevljih. Gospa Edie Silleckova iz White Plains, N. J., katera je pričela proti svojemu možu pravdo za ločitev zakona, ker jej on ne dovoli spati v čevljih in nogovica, je zmagala. Sodnik, kateri je sodil o njenih nogovicah in čevljih, svoje rzsodbe ni utemeljeval, kajti brezdvomno si je mislil: „Ubogi soprog dobro ve, kje ga tišči čevljev.“ — Vlak povozil je v Lorainu Slovenca Janeza Gregoriča iz Nadleska.

Vojaške zadeve. Za pomiloščenje izseljencev, ki niso zadostili vojaški dolžnosti, je govoril včeraj v vojaškem odseku drž. zbora posl. Ploj, ki je tudi zahteval, da se realce, ki so dosegli starost 21 let predne so dovršili maturo, porabi samo za enoletne prostovoljce. Govoril je tudi posl. Pogačnik.

Ustrelila se je v Celovcu sirota dvornega svetnika 46letna Marijeta pl. Rengelrade.

Hrvaške novice. Novo kmetijsko zadrugeto so ustanovili v Sv. Karlovcima. — Profesor Janko Koharič, 29 let stari hrvaški zgodovinar, se je v Dubrovniku umoril. Skočil je v morje. Oženil se je šele pred dvema meseci, potem pa je obolel na jetiki. — Novovoljeni hrvaški delegatje za skupno zbornico so imeli včeraj popoldne sejo, v kateri so se konstituirali kot poseben klub. Predsednik kluba je dr. Nikola pl. Tomasič, zapisnikar dr. Josip Silovič.

Stražnika napadel v občinski pisarni. 27letni Matija Koželj, rodom iz Adergasa pri Kranju, se je dne 13. svečana t. l. v Spodnji Siški nalezal „ta kratkega“. Začel je po raznih hiših berati, a policijski stražnik Cegnarg austavi in odvde v občinsko pisarno v Spodnjo Siško. Tam so mu vzeli delavsko knjižico, pipec, ogledalo, nekaj tobaka in več kosčekov kruha. To je pa Koželja tako vjezilo, da je skočil v stražnika in ga opraskal po obrazu. Stražniku bi se bila morda slaba godila, če bi mu ne bil priskočil v pomoč navzoči občinski tajnik, ki ga je rešil Koželjevih krempljev.

Gozdni požari. V rihemberški občini uničil je požar kakih 1000 m mladega gozda. V občini Gabrije pri Sovodnjah pa je uničil požar 20letne nasade borovcev v obseju enega hektarja. V nedeljo proti večeru nastal je ogenj na zemljišču Humnad Solkanem ter pod Sv. Katarino. Gorela je suha trava in grmovje. Se precej močna burja je pospeševala ogenj. Orožnika Zupanc in Krek, ki sta ravno prihajala s Sv. Gore, tekla sta na lice požara, kjer se jima je tudi posrečilo, da sta s pomočjo posestnika Vuge in njegove družine pogasila ogenj, ki se je razširil na kakih 500 štirijahških metrov.

Zmrznil je posestnik Jožef Korošec iz občine Rob, ko se je vračal s semnja domov. Zgrešil je pet. Pri njem so našli izkupiček za prodana vola 568 kron.

Dve velikanski mini, v katerih se je nahajalo 25.000 kilogramov smodnika, zažgali so v soboto popoldne v Sesljanu.

Nesreča na žel. postaji v Proseku. Včeraj (14. t. m.) ponoči zavozil je vlak šte. 122, ker je stala plošča na prosto, na vlak šte. 196 b, ki je stal v postaji. Vsled tega se je vlak št. 122 pretrgal in eden voz je skočil s tira. Ko je medtem vlak št. 171 v postajo privozil, je zadel ob voz in je bilo vsled tega 12 voz precej poškodovanih. Koga zadene krivda, dognala bo preiskava.

„Maškare“. Iz Litije se nam poroča: Po dolgem času se je 13. t. m. poročila znana gostilničarka pri Oblaku. Že pred peroke so letale neke dvomljive osebe po trgu, oblečene v bele halje, ki so last tukajšnjih diletantov. Dobile so te osebe obleko pri gostilničarju brez vednosti diletantov. Otreci so imeli dopoldne in popoldne devolj zabave s temi „maškarami“. Ko se je potem neki novoporočeni par pripeljal iz Smartna od poroke, kričali so otroci: „Maškare!“ A. Lap, radoveden, kdo je, povpraša voznika, če je res pripeljal „maškare“. Voznik sporoči to ženinu, ta in njegov drug priletita nad Lapa in ga hečeta preteptati. Žena prihiti Lapu na pomoč, ženin jo zagradi z zobmi za roko, tako da je bila vsa krvava. Sele ko otroci teko po orožnika, jo ta oprosti ženinovih zob. — Nad vse skandalozno so razmere v tej gostilni, ker tu se zbirajo razne propalice in pretepov je že več bilo. 12. t. m. se je nameravala zastopiti natakarka, pa so jo še pravočasno rešili. Cujemo sicer, da se preseli ta lepi par v Žalec na Stajersko. Litijčani mu že sedaj želimo srečno pot! Če pa prostovoljno neče oditi, naj bi mu vsaj lastnik hiše odpovedal stanovanje. Noben trg bi kaj takega ne trpel v svoji sredi.

Novice iz Novega mesta. Dne 13. t. m. je došel sem visokečastiti p. Emanuel Leitner, provincialni usmiljenih bratov, s svojim tajnikom, p. Stanislavom Bruchmann. Danes sta se podala oba gospoda v Gorico in v petek, 17. t. m., popoldne ob 4. uri vkrcata se v Trstu na Lloydov parnik in odrineta v sv. deželo. Ondi bo p. provincial kot namestnik preč. o. generala vizitiral samostane in bolnice. Po veliki noči se vrneto preko Brindisija v Rim, kjer bo generalni kapitel, in se bo za šestletno dobo volil novi general. — Nevarno je obolel frančiškan P. Miklavž Traven. Bodi priporočen v molitev. — G. deželni poslanec in graščak Ulim je od svoje nevarne bolezni že precej okreval. — Umrl je sedmošolec Emil Schiffrer. — „Legionarje“ vprizori „Citálnica“ dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer. — Ogenj je v brzojavnem uradu v Novem mestu poškodoval aparate. — Sneženi vihar, silen kakor na Krasu, so imeli v Novem

mestu 13. t. m. od 1. do 3. ure popoldne. Nato je postalo nebo zopet jasno.

Mrtvega so našli včeraj v rudniškem gozdu posestnika Josipa Gruma, vulgo Dragovarja iz Bizovika. Sekal je v gozdu hoje in je najbrže padla kaka hoja na njega, ker je bil na prsih poškodovan. Sinoči so ga prepeljali domov v Bizovik.

Vsprejem meščanskih učencev v kadetne šole. Vojno ministrstvo je odredilo, da se absolventi enoletnih učnih tečajev, ki so zvezani z meščanskimi šolami, pripuste k vsprejemni izkušnji za prvi letnik kadetne šole, ako so dovršili tak enoletni učni tečaj, na katerem se poučuje nemščina, francoščina ter algebra kot obligaten predmet vsaj s povoljnim uspehom.

Predpustna veselja Blaž Potočnikove čitalnice v St. Vidu je dne 12. t. m. prav dobro uspeła. Novozidana velika Cebalova dvorana je bila skoro polna. Pevci so pod vodstvom gospoda Ivana Rusa prav lepo in točno peli. Saljivi prizor vojaških novincev napravil je veliko smehu, „Neznanski“ je novince prav dobro „obrihtal“. Burka „Eno uro doktor“ je tudi prav povoljno izpadla, igralci so pokazali, da so kaki večji igri kos. Tudi deklamovalka je za prvič prav dobro nastopila. Blagajnik je bil z nepričakovanimi velikimi dohodki tudi prav zadovoljen. Le tako naprej!

Samour pred poroko. Dne 13. t. m. je našla posestnika žena Marija Mrak iz Čirčič svoje 25 let staro dekle Ivano Mrak v kleti, kjer je imela svoje ležišče, obešeno. Kakor se je dognalo, imela se je nesrečnica v kratkem poročiti, a je čutila posledice svojega znanja z nekim drugim fantom.

O baronu Heinu trdijo brzojavke graških listov, da bo imenovan za tirolskega ces. namestnika namestu barona Schwarzenaua, ki baje v kratkem odstopi.

Na Dunaju se vrši te dni (13.—25. febr.) pedagoško katehetskí tečaj, važna prireditve ki se je udeležujejo tudi sledeči slovenski veroučitelji: profesorji dr. Fr. Perne, dr. G. Pečjak, A. Levičnik in idrijski katehet Fr. Oswald.

Stajerske novice.

Še nekaj o prodaji Slomškovega doma. O tem se nam še piše: Slovensko časopisje je v zadnjem času z velikim veseljem poročalo, da je že sklenjena prodaja Slomškovega doma, glasom katere bi imel isti priti v tuje nemške roke, razdrila. Zdaj pa izvemo iz verodostojnega vira, da se hoče sedanji lastnik g. Anton Slomšek svojega slavnega doma na vsak način iznebiti. K temu ga silijo v prvi vrsti družinske razmere, ker mu je pred nekoliko meseci umrla ljubljena soproga, zapustivša mu dva otročiča v nežni mladosti, ga je ta bitka izguba tako potrla, da je odločno sklenil iznebiti se svoje domaćije. Vse prigrvarjanje od strani sorodnikov in rodoljubov nič ne pomaga. Da pa ne pride dom slavnega vladike v tuje roke, preskrbeli so merodajni faktorji že za to! V resno pogajanje stopila sta namreč dva narodna kmeta iz Vojnika, ki sta se že z lastnikom pogodila, da kupita posestvo za 44.000 K s pogojem, da imata pravico pred sklenitvijo kupne pogodbe odprodati nekaj parcel s katerih kupnino bi potem poplačala celo dogovorjeno kupnino. Ker je od tega pogoja prodaja odvisna, bomo svoječasno poročali o končnem izidu te važne prodaje.

Šoštanj. Ker je gledališka igra „Lumpacij Vagabund“ dosegla dne 1. t. m. tak velikanski uspeh, ponavljajo isto vrli diletanti „Šaleške čitalnice“ na splošno zahtevanje dne 19. t. m. — Da se vstreže tudi gostom iz slovenjegraške strani, katerim ni bilo mogoče zaradi neugodnega železnične zveze udeležiti se prve predstave, priredi se ta toli zabavna igra popoldne točno ob pol 4. uri, tako da se bodo isti, ki pridejo v Šoštanj z vlakom, ob četrta na 4 popoldne zanesljivo vrnili z vlakom, ki odhaja iz Šoštanja ob 7. uri 26 min. zvečer, ker je konec predstave okoli pol 7. ure zvečer. Kdor se hoče enkrat prav pošteno nasmejati, ne zamudi te lepe in ugodne prilike!

Umrl je v Krapini, kjer se je zdravil, g. Rudolf Kukec, trgovec, sin bivšega tovarnarja g. Simona Kukca v Žalcu.

Pri dopolnilnih obč. volitvah v Gradcu so zmagali v II. razredu kandidatje združenih nemških „svobodomiselnih“ strank z okolu 880 proti 400 glasovi, katere so dobili uradniški kandidati.

Ogenj je uničil del tovarne usnja g. Viljema Starka v Mariboru.

Pred mariborskimi porotniki je bil 22letni posestnikov sin Avgust Friedl radi uboja obsojen na tri leta težke ječe.

Š Dva uboja v Trbovljah. Pri izplačevanju zaslužka delavcem je v Trbovljah posestnik sin Dornik zbadal rudarje, ki so se mu uprli. Dornik je udaril s kolom rudarja Troteša s tako močjo, da je Troteš v par minutah umrl. Dornik je dobil 10 cm. globoko nevarno rano. Skoro istočasno se je sprl trgovec Franc Belihar v Retjah radi venca fig z rudarjem Praprotnikom. Belihar je zasadi Praprotniku nož v prsa. Praprotnik je umr.

Š Umrl je v Mariboru upokojeni artiljerijski stotnik gospod Franc Bojanec.

Ljubljanske novice.

Ij Predavanje „Slov. krščanske socialne zveze“ je bilo včeraj jako številno obiskano. Predavaval je p. r. gospod dr. Krek vrlo zanimivo o civilnem zakonu in je jedrnat z npravnega kakor tudi z verskega stališča naglašal važnost o neločljivosti zakona. Prihodnji torek ob pol 8. zvečer bo v Selenburgovih ulicah št. 6, II. nadstropje zopet predavanje. Predaval bo č. g. kanonik Sušnik.

Ij Velik ogenj. Danes zjutraj okrog četrte ure, je nastal ogenj v mizarški delavnici Simona Praprotnika v Jenkovih ulicah št. 7. Vpepelil je v delavnici vse orodje, les in delavnico. Oddelek gasilnega društvenega načelnika g. Ljudovita Striceljca je ogenj pogasil. Kako je ogenj nastal, se do sedaj še ni moglo dognati, najbrže pa po nepredvidnosti kaknega kadilca. Ogenj je najprvo zapazil železniški uslužbenec Gašper Hvala, ki je pritekel s kolo dvera domov in poklical ljudi. V delavnici je bilo tudi par sodčkov bencina, ki jih je pa gospodar s pomočjo nekega drugega moža k sreči še o pravem času odstranil iz delavnice. Skode ima Praprotnik približno 27.000 kron, zavarovan je pa bil pri zavarovalni družbi „Dunav“ za 16.540 K.

Ij Skozi okno skočil je infanterist Ternovič Rudolf 7. stotnije domobranskega polka, in sicer iz petega nadstropja nekdanje cukrarne. Pobil se je nevarno, a ne do smrti, in se nahaja sedaj v vojaški bolnišnici. Kaj ga je dovedlo do tega koraka, ni mogoče dognati. Z rokavicami gotovo ni bil božan. Mogoče, da je bil tudi le nesrečen slučaj, a verjetno ni.

Ij Konj ubil vojaka. Konj ubil je pešca Roka Peinhaupta 27. pešpolka. Imenovan je bil komandiran pri tuk. topniškem polku, da se izučí, kako ravnavati s konji. Nesrečnej je bil takoj mrtev.

Ij Potresno tresenje oddaljeno 9000 kilometrov, je zabeleževala včeraj tukajšnja opazovalnica potresa od 10. do 12. ure dopoldne.

Ij Ruski vojak v Ljubljani. Danes se je mudil v Ljubljani Črnogorec Vasilij Jovanovič, ki je bil kot prostovoljec v Mandžuriji ranjen. Ko se doma ozdravi, se vrne zopet na bojišče.

Ij Ljubljancani znajo! V igri „Martin Krpan“ nastopa staro kljuse. Stara kobilica je nekak konjski žení, ker tudi vojaki ji dajo vsled njene bistroumnosti pri pokopavanju pusta veliko vlogo. Naravno je, da taka kobilica tudi imponira gledališkemu občinstvu, ki je v nedeljo spremito iz gledališča domov na sv. Petra cesto, prirejalo kobilici ovacije, dajalo ji sladkorja in naposled ji obesilo še venec okolu vratu. Pri udeležencih smo se informirali zakaj so kobilici prirejali take ovacije in čuli smo, da vsled tega, ker ima kobilica med vsem objemom slovenske drame najsigurnejši nastop in ker se noben član slovenske drame svoje vloge tako dobro ne nauči, kakor ta kobilica.

Ij Pomožno osebje trdke Maks Samassa priredi v soboto, dne 18. febr. 1905 v „Puntigamski pivovarni“, Turjaški trg št. 1, plesni venček, kamor občinstvo uljudno vabi. Godbo oskrbuje ljubljanska „Društvena godba“. Začetek ob 8. uri. Vstopnina 80 v. Cisti dohodek je namenjen bolniškemu podpornemu zakladu.

Ij Ni bil tako hud udarec 11-letnega Stavtvega Franceta, kakor bi utegnili kdo misliti po včerajšnjih vrticah. Deček se nikakor ne nahaja v deželni bolnišnici, temveč je oni dan po udarcu še prav čvrsto ministriral v cerkvi sv. Jakoba, se sam oblekel v ministrantovsko obleko, zvonil, mašno knjigo prenašal, drva naložil v peč in druga ministrantovska opravila opravljaj, ne da bi bilo opaziti pri njem kake bolehnosti. Tudi danes zjutraj je na vse zgodaj pritekel v zakristijo, da bi po navadi ministriral, a je bil zaradi nagajivosti odslovljen. Iz tega ni težko izpredvideti, da je moral biti oni udarec v resnici jako neznan.

Ij Tatvini. Predvčerajšnjim popoldne je popustila perica Franciška Pezdirčeva iz Bizovika v veži na sv. Jakoba trgu št. 2 voziček, na katerem je imela perilo. Med tem, ko je perica raznašala po hišah perilo, ji je neka tatica ukradla z vozička več blazin. Ko je potem oškodovana stranka iskala svojega perila pri starinarjih, ga je

res našla pri neki starinarici, kateri ga je bila prodala neka ženska za 2 K. — Dne 13. t. m. zvečer je prišel posestnik Franc Bončar iz Vižmarjev v neko tukajšnjo prodajalno kupovat papirja za snaženje. Pri izbiranju je položil poleg sebe zavitek blaga, vrednega 22 kron 70 vin. Ko je bil Bončar gotov in hotel oditi, je zapazil, da mu je nekdo med tem časom zavitek ukradel.

Ij Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih. V četrtek, dne 16. t. m. vrši se ob 5. uri popoldne v mestni dvorani odborova seja z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva. 2. Posvetovanje o oskrbovalnici za jetičnike, ki se ima ustanoviti v Ljubljani, oziroma o enketi, ki se ima sklicati v ta namen. 3. Samostalni predlogi odbornikov.

Ij Ukradeni tobak. Gostilničarici Mariji Čuden v Ankovici pri Logu je neznan tat ukradel 400 cigar in 1200 cigaret.

Ij Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo v Ameriko z južnega kolodvora 192 Kranjcev in 35 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 60 Hrvatov, 6 se jih je pa odpeljalo na Hrúsko,

Književnost in umetnost.

Š Slovensko gledališče. Hej, te je bil zopet halo ob nabitepolnem gledališču pri peti predstavi „Martina Krpana“. Res moramo priznati, da je g. pisatelj umel v vsakem oziru — potegniti velik del našega, umetnost ljubečega, gledališkega občinstva. Konstatirati pa moramo, da smo končno dosegli, da se tudi pepoldanske predstave vsaj deloma dostojno uprizarjajo, ča pa občinstvo noče biti dostojno, je to njegova stvar! — Velika burka „Rusom na pomoč“ je pravzaprav majhna burka. Toda če upoštevamo letošnji vsestranski slab okus igralskega odseka dram. društva pri določanju repertoarja, moramo priznati, da je bila vprizoritve imenovane igre z ozirom na rusko-ponsko vojno, celo umestna; burka je za predpust in če drugega ni dosegla, je vsaj napelnila gledališče. Po našem mnenju bi bilo pametneje, da se igra ni lokalizirala, a se je to menda izvršilo le zato, da se pripomore enemu izmed naših igralcev zopet do hvaležne vloge. Burko bi skoro lahko imenovali satiro na vojne poročevalce, ker celo dejanje faktično bazira na raznih časnih poročilih. Da odide soproga posestnika Lipnika kot strežnica rdečega križa v vojno, sledeč ljubezni nečaka svojega lastnega soproga, je brez pomena za celo dejanje. Istotako dejanje, ki se vrši v Moskvi, ko se prebere carjev manifest, dalje v prizorih pred in po bitki v Koreji ter prizor v nastopih časnih poročevalcev. Pač preveva burko mestoma fin satiričen duh; zato bi bil uspeh gotovo mnogo boljši, da se ni tako grozovito slabo igralo. Nekateri prizori so bili pač pod vsako kritiko, in žal, da so bile to pot d a m e, ki so zagrešile največ igralskih prestopkov. Da se igralec ali igralka sam (sama) sebi smeji, je absolutno nedopustno; še bolj pa je nedopustno, če se kdo svoje vloge ne nauči, da se mora sproti izmišljevati, kaj naj pove, da bo bolj „duhevito“. K d o je bil to, naj si sam potrkna na prsi. Nočemo ga imenovati, pa ne zato, da bi se bali zamere, četudi si je nekdo dovolil slab dovtip glede kritike. Za danes se omejimo le na splošno oceno predstave in smo vse, kar se tiče posameznih igralnih oseb n a m e n o m a opustili. Morda ob priliki kaj več povemo.

Gotovo je, da se pod vednojasnim italijanskem nebom rode pevci, kakor malokje na svetu. Vroča južna kri in nad vse burno živahen temperament sta karakterizacija italijanskih pevcev. — Eden izmed označenih pevcev-umetnikov, popolnoma po zaslugi češčen in slavljen je tenorist bivše zagreške opere, katerega smo imeli srečo slišati kot Manrica v „Trubadurju“, to je g. Ern. Vitez Camarotto. Boljšega interpreta za to vlogo si tudi Verdi ni mogel misliti. To vam je resničen in pravi talent izrednih pevskih vrlin, ki sme s svojim od stvarnika obdarjenim glasom, v vseh srcih vzbuditi slast.

Vsak posamezen čut veselja in bridkosti ume umetnik izraziti v takem tonu, da — nolens volens — mora v dnu srca vsak čutiti z njim. Glas umetnikov doni včasih kot spev slavca, tiho in mило, a se zopet vspenja v višave kot petje škrjančeve ob pomladnem jutru. Prekrasen je g. Camarotta „stretto“ v tretjem dejanju, le sama ta točka zasluži, da je vsak prijatelj pevske umetnosti čuje. Ne moremo dovolj obžalovati, da nam je nemila smrt ugrabila Nollija: on in naš mnogocenjeni gost: stotera slast bi bila, čuti jih skupno pevati.

Gost je pel svojo partijo v italijanskem jeziku. Marsikomu bi bilo ljubše, da smo ga čuli hrvaški. No, to mnogo ne dé, umetnost je mednarodna in veseli smo tudi, čuvši na našem odru blagolassen italijanski jezik, že zato, ker prihaja iz takega grla. Pripomnimo, da g. Camarotto v laških operah tudi v Zagrebu poje v materinem jeziku. —

Ponosni smo, da vsled nastopa gosta niso zatemnile naše domače pevske sile. Gospa Skalova je bila taka, da si boljše niti želeli ne moremo. Prav dobra v vsakem oziru je kot azucena gđ. Stolzova, katera od predstave do predstave vidno napreduje in vlogo ciganke lahko prištevamo med najboljše svoje partije. G O u f e d n i k je bil — žal: zopet prehlajen; dober gosp. Betetto, imeniten pa pevski zbor. — Čudili smo se pač, da g. gostu ni bilo vročeno nikako vidno priznanje; kak venec bi se v celi Ljubljani vendarle dobil. Da ga je občinstvo odlikovalo s frenetičnem aplavzom, se tako razume.

Razne stvari.

Najnovejše.

Mesarske pomočnike, spodobne za sekanje mesa v mestni mesnici išče zagreška mestna občina. — 1000 ranjenih ruskih častnikov se pride zdraviti v razna letovišča ob Gardskem jezeru na Tirolskem. Tudi Steselj pride tja. — Splošne stavko pripravlja stotisoč budimpeštanskih delavcev. Stavkati prično če ne dobe veljavne pravice. — Ker so na cesti pljuvali je bilo v New Yorku aretiranih in obsojenih več gospodov na jako občutno globo. — Štiri študente, v katerih je med vodo železo, so našli pri Pragi. — Nevarno je obolen poslanec Gregorij. — Nadškof v Kolínu je zopet daroval 1000 mark za trpeče delavce v ruhrski pokrajini. — Na tržaškem gradu bo imel 20 bataljon lovcev baterijo možnarjev. — Svojo zaročenko, 21letno hčer profesorja Kovaloczyja je v Požunu ustrelil poročnik J. Leidenfrost, ker bo moral do poroke čakati še štiri leta. Nato je ustrelil tudi sebe. Oba sta bila takoj mrtva. — Grafica Montignozzo je izjavila, da je pripravljena lečiti se od svoje hčerke, katero pripeljejo že v petek v Draždane. — Tolstoj je spisal nove igre: „za kulisami vojske“. — Pred sodiščem zabodel je v Misteku delavec Karol Mikoš ključarja Gebauerja, ki ga je tožil radi prelomitve zakonske zvestobe. — Devetkrat trojček je imela žena kmeta Jurija Dunville v državi Nebraska v Ameriki. Mož je star 43 let, žena 38. Otrok je še živih 25. Te dni sta se mož in žena predstavila Rooseveltu.

Rešite Gorkega! Silno kriče nemški listi zaradi Gorkega. Poglejmo, kaj piše o tem praška „Politik“: „Bilo je leta 1883, ko je bil nenadoma prijet vsled veleizdaje sivolasi poljski pesnik Kraszewski, ko se je vrnil iz Pariza v Draždane. Ovadba dvomljivega pisatelja Adlerja je zadostovala, da je 72letni starček izgubil svobodo. Pol leta je trajala preiskava, potem se je vršila obravnava pred državnim sodiščem v Lipskem. Dokazi so bili jako šepavi. Se celo policijski ravnatelj, ki je pesnika nadzoroval pol leta, je moral priznati, da na njem ni opazil nič sumljivega. In vendar je bil sivi starček obsojen, na izrecno željo Bismarckovo, ki je pisal državnemu pravdniku, da je pesnik vodja emigrantov, ki hočejo škodovati Nemčiji. Ko se je pismo prebralo pred sodiščem, se je starček izvil iz ust pretresljiv vzklík: „Kako podla laži!“ Eno leto je ječal v ječi, dokler ga zaradi slabotnega zdravja proti visoki kavciji niso spustili na jug. Vrnil se ni več in je umrl leta 1887. v Genovi. Kje je bilo takrat ono mehkešno nemško časopisje, kje so bili tedaj plemeniti nemški pisatelji in učenjaki, ki sedaj tako skrbijo za Gorkega? Zakaj se tudi tedaj ni glasilo v svet: Rešite Kraszewskega! Pač pa je vsenemško časopisje v mogočnem zboru pelo slavo lipskemu sodišču, ki je izreklo neusmiljeno obsodbo. Gorje pa časopisju kake tuje države, ki bi si drznilo na enak način protestirati proti nemški justici, kakor to dela sedaj nemško časopisje proti sovraženi Rusiji.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. febr. Tirolski drž. poslanci so vprašali na merodajnem mestu, če je resnična vest, da postane baron Hein ces. namestnik na Tirolskem. Odgovorilo se jim je, da je ta vest popolnoma neresnična.

Dunaj, 15. februarja. Včeraj sta se govorila v državnem zboru Menger in Breiter. Koncem se je vprašal poslanec Schönerer načelnika proračunskega odseka, ako je voljan delati na to, da pride § 14 v zbornici v razpravo. — Daszynski je opsoval člane gosposke zbornice. Vprašal je končno predsednika, če je voljan za vrniti vmešavanje gosposke zbornice v pravice državnega zbora in če bo dopis gosposke zbornice v zadevi premembe poslovnika poslal nazaj. Podpredsednik Začek je odgovarjal, da obstoji postavno urejeno obdvanje med gosposko zbornico in državnim zborom.

Dunaj, 15. februarja. Začetkom današnje seje državnega zbornice je vložil po-

slanec Derschatta predlog, naj se izvoli 48 članov broječi odsek, ki naj preišče razmerje naše Avstrije do Ogrske. Zbornica je nadaljevala razpravo o prvem branju proračuna. Chiari je izjavil, da ministrski predsednik pri svoji brambi avstrijskih interesov napram Ogrski lahko računa na pomoč vseh parlamentarnih strank, tudi na nemško ljudsko stranko. Laški poslanec Rizzi je izjavljaj, da laški poslanci ne zaupajo novi vladi, „ker zadostno ne upošteva laških kulturnih in gospodarskih teženj“.

Dunaj, 15. februarja. V današnji seji državnega zborn so govorili še: Grof Sylva Tarouca, Romaniczuk, Ivčević, Daszynski, grof Sternberg. Danes ali jutri bo prvo branje proračuna končano, nato pride na vrsto drugo branje refundacijske predloge, nato drugo branje predloge o vojaških novicah in prvo branje obrtne novele.

Dunaj, 15. febr. V vojaškem odseku sta zahtevala poslanca Ploj in Pogachnik, da se vojaška dolžnost onih izseljencev ki se se odtegnili vojaški službi odgodi do 27. leta in da se jih pomilosti. Poslanec Pogachnik je posebno ostro kritiziral gospodarsko politiko vojaške uprave, ožigosal zahteve erarja za staro garnizijsko skladišče ob Dunajski cesti ter vprašal če je res, da morajo vsi častniki ljubljanske garnizije biti člani nemške kazine. To se mora odpraviti.

Dunaj, 15. februarja. Jutri se prično konference deželnih odborov. V prvi vrsti bo na razgovoru saniranje deželnih financ.

Dunaj, 15. februarja. „Alldeutsche Korrespondenz“ javlja, da je 163 nemških dijakov na Dunaju prestopilo k luteranstvu.

Dunaj, 15. febr. Kršč. soc. stranka je danes sprejela resolucijo za ločitev od Ogrske. Izrekla je obžalovanje, da je Derschatta svoj zgoraj omenjeni predlog samolastno stavil, ne da bi prej obvestil nemško „Gemeinbürgerschaft“. Tudi nemška liberalna stranka in veleposestvo sta izrekla tako obžalovanje.

Dunaj, 15. febr. V izjavi kršč. soc. stranke je točka, da stranka ne more glasovati za izredne vojaške kredite, dokler se vojaških razmer na Ogrskem ne napravi takih, kakor so bile pred cesarjevo izjavo v Chlopy.

Dunaj, 15. febr. Poljski klub je izdal ostro izjavo proti soc. dem. poizkusom, da bi se v naši državi z raznimi izjavami podpihovalo nemire v Rusiji. To bi Poljakom le škodovalo. Izjava pravi, da to gibanje ni narodno in pravi, da se bodo Poljaki v tem smislu izjavili tudi v drž. zboru in v delegaciji.

Dunaj, 15. februarja. V dobro poučenih krogih se govori, da so se izpremenili nazori o laški pravni fakulteti v Inomestu, odkar je prišel na vlado Gautsch. Körber je smatral zavod za pokrajinski, ki ga ni mogoče premestiti izvan Tirolskega, Gautsch ga pa smatra za zavod celega cesarstva ter bi bil eventuelno voljan, da se premesti v kako mesto zunaj Tirolskega. Med temi mesti se imenuje tudi Koper.

Budimpešta, 15. febr. Izvrševalni odbor opozicije je imel danes sejo, po kateri je Andrassy konferiral s Kolomanom Szellom. Na predlog Košutov se je doseglo sporazumljenje radi konstituiranja zbornice. Za predsednika bo izvoljen grof Apponyi. Nato bo zbornica sama odgodila zasedanje do 8. marca in če do tedaj ne bo konstituirano novo ministrstvo, bo zasedanje še odgodila.

Zagreb, 15. februarja. Ta teden se vrši na poziv Gjalskega v književniškem društvu sestanek o ustanovitvi jugoslovanske časnikarsko-književniške zveze. V načelu so pristali na tako zvezo srbski in bolgarski književniki in novinarji.

Tokio, 15. febr. (Reuterjev urad.) Admiral Togo je zapustil včeraj Kobe. Sedi se, da je odpotoval proti jugu.

Peterburg, 15. februarja. Govori se, da je Rusija kupila od Čile šest bojnih ladij, ki se bodo pridružile brodogradni Roždestvenskega.

London, 14. februarja. Iz Mukdena poročajo, da se pripravlja Kuropatkin za potovanje v Rusijo.

Iz slovanskega sveta.

sl **Slovaško.** Slovaški kaplan Sándorfi, eden izmed najbolj vnetih in poštenih duhovnikov na Slovaškem, bode v kratkem postavljen pred sodišče. Sándorfi je bil od l. 1898. prvoberitelj „ludové strany“, četudi je bil mažaronsko vzgojen torej ni bil narodnjak, vendar ni bil sovražnik ljudstva, med katerim je deloval. Bil je katoliški duhovnik in prijatelj ljudstva, to je bilo njegovo načelo. Pred sodnijo pride radi tega, ker je spravil v javnost tajno vladno okrožnico, katero je pred nekoliko leti minister Vlačić izdal za slovaške škofe, v kateri jih je prosil, da bi iz svoje duhovščine izbrali zanesljive duhovnike (mažarone) ter jim dali misijo za Ameriko, da bi tam v slovaških naselbinah vpeljali mažarščino. Okrožnico, tiskano v državni tiskarni, je prodal neki uradnik kaplanu Sándorfi-ju. Okrožnica je pa bila objavljena v ameriških slovaških časnikih in edtod je prišla tudi v evropski list ter je napravila ogrski vladi mnogo sitnosti s škofi in z Rimom. S tem je bil ves Vlačićev načrt uničen. Vlada je zama poizvedovala, kdo je izdal in objavil okrožnico. Omenjeni uradnik (Aschbreiter — žid?), ki sedaj prebiva v Ameriki, je bržkone zopet iz dobičkaželivosti stvar izdal in vlada bo sedaj Sándorfi ja postavila pred sodišče. (Brnska „Hlidka“ št. 2)

sl **Slovanska nevarnost v Berolinu.** Kakor menda znano, je pruska vlada prepovedala mestu Berolinu, da ne sme dovoliti slovanskim društvom zborovati v berolinskih šolah. Povodom te prepovedi piše „Berliner Tageblatt“: Grozno je že, kako se Slovani v Berolinu množijo, zdi se, kakor bi izumrli polabski Slovani vstajali iz grobov. Ne bode dolgo trajalo in Berolin bode največje poljsko mesto ravno tako, kakor je že davno Dunaj v resnici največje mesto češko. Kaj k temu poreče občinstvo, ako mu povemo, da se danes v Berolinu tiska toliko ruskih knjig, da ga v tem pogledu ne more prekositi nobeno rusko mesto?

Darovi.

Za ljudski sklad

so darovali sledeči p. n. gg.: Šiški Josip 5 K, Stazinski Nikolaj 10 K, Arko Miha 15 K, F. A. 10 K, dr. Susteršič Ivan 20 K.

Naročajte se na „Slovenca“! Nabirajte novih naročnikov! Čim več bo naročnikov, tem bolj se bo „Slovenec“ izpopolnil in več bo nudil svojim čitateljem.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrar	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
13	9. zveč.	742,0	—5,5	sr. jvzh.	jasno	
14	7. zjut.	740,9	—12,4	brezvetr.		0 0
	2. pop.	741,2	—1,7	sl. jug.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. —5,8°, norm. —0,3°.

Prostovoljno se prodaja

hiša v Ljubljani,

v kateri se nahaja gostilniški obrt z velikim senčnatim vrtom za goste. Poleg hiše je velik hlev za živino in velik travnik. Hiša je sezidana v podobi vile in stoji ob glavni cesti, par minut od dolenjskega kolodvora, ter donaša na leto 1800 K najemščine. Proda se z vso gostilniško opremo. Pogoji zelo ugodni. Več pove lastnik hiše, **Dolenjska cesta 40.**

Zahvala.

Iskreno zahvalo izrekava za vse tolažilne izraze sočutja, ki so nama došli povodom boleznij in smrti predragega sina, oziroma brata, gospoda

Karola Crušić-a

osobito se še zahvaljujemo prečastiti duhovščini, vsem udeležnikom pogreba, vsem, ki so pokojnika obiskovali med boleznijo ter za poklonjene krasne vence. Bog jim bodi plačnik.

Ljubljana, 15. svečana 1905.

Žalujoča mati in sestra.

Naprodaj je hiša

z malim posestvom in velikim vrtom na Dolenjskem, dve uri od Ljubljane, blizu kolodvora.

Več se polzve na Glincih pri Ljubljani št. 141.

241 3—3

1122 100—66

Zahtevajte brezplačno in franko

moj ilustrirani cenik z več ko 600 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in levozna trgovina

Most št. 955, Češko

gld. 250.

Prava zlat. ali remonter-ura s sidro, s t. m. moskopf patent in trpečnem fufalu in jelenovega uazja s eleg. veriščico in alik-ja in privezkom, komad

Učenec

se takoj sprejme v specerijsko trgovino.

Naslov pove upravništvo.

„Ladružna zveza“ v Ljubljani razpisuje mesto

revizorja.

Prošnje naj se vložijo do

25. t. m.

Plača po dogovoru.

Načelstvo.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Ta teden

I. potovanje po slikoviti

KOROŠKI.

Cesare Menardi

Fina Menardi rojena Apih

poročena.

Ljubljana, dne 15. februarja 1905.

286 1—1

Mesto vsakega drugega obvestila.

Globoko potrjim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je Bogu vsegamogočnemu dopadlo velečastitega gospoda

Martina Pogačarja

častnega kanonika, zlatomašnika, kn. škof. kancelarja v pokoju, kn. škof. konzistorialnega svetnika i. t. d.

včeraj, dne 14. februarja, ob 9. uri zvečer po kratki bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče v 81. letu starosti poklicati v boljše življenje.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 16. februarja popoldne ob 4. uri iz hiše Streliške ulice šte. 6 na pokopališče k sv. Krištofu.

Predragoga pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 15. februarja 1905.

289

Žalujoči sorodniki.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

„Duhovni pastir“ po znižani ceni!

Ker so mnogi v dušnem pastirstvu delujoči duhovniki izrazili željo nabaviti si stare letnike „Duhovnega pastirja“, če bi jih dobili po znižani ceni, izjavljamo, da smo se vsled pomankanja prostora odločili oddajati letnike: VII. 1890, VIII. 1891, IX. 1892, X. 1893, XI. 1894, XII. 1896, XVI. 1900, XVII. 1900 in XVIII. 1901 za polovično ceno po 4 krone (vezani letniki veljajo po K 1-20 več.)

Pripomnimo pa, da velja ta cena samo za naročila, katera nam dojdejo do vključljivo 4. marcija; po 4. marciju prodajal se bo „Duhovni pastir“ zopet in edino le po prvotni ceni K 8— za letnik.

Kdor naroči pet letnikov dobi tudi priloge „Duhovnega pastirja“ za polovično ceno in sicer:

Zbirka lepih izgledov. Duhovnikom v porabo v cerkvi in šoli zbral Anton Kržič, oziroma Alojzij Stroj, I. zvezek: 5 sešitkov á 60 vin. — K 3—, vezano K 4-20, — II. zvezek dosedaj 4 sešitki á 60 vin.

Obrambni govori. Slovencem v premislek in prid sestavil dr. Franc Lampe K—40.

Kosec, Katoliško zakonsko pravo z ozirom na državne avstrijske pravice K 1—, vezano K 2.20.

Dvojno kazalo prvih deset letnikov „Duhovnega pastirja“ 1884—1893. Sestavil Ludovik Škufca, župnik, K 1—, vezano K 1-80.

Pridrži si pa pravico, razveljaviti današnje naznanilo o potrebi še pred 5. marcijem deloma ali tudi v celoti.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

St. 95.

Mestna občina radovljiska razpisuje službo

občinskega redarja.

Prošnje s popisom življenja in izpričevali naj se pošiljajo do dne 25. svečana t. l. na občinski urad v Radovljici.

Mestno županstvo v Radovljici

dne 14. svečana 1905.

287 3—1

Stanje vlog 30. nov. 1904: čez 10 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1, sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Denarni promet 30. nov. 1. 1904: čez 42 milj. kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1904: K 10,586.128-71. Denarni promet do 30. nov. 1904: 42,500.883-08. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1904.

Dr. Ivan Susteršič, predsednik.

Josip Sliska, knezoškofski kancelar, podpredsednik.

2047 21

Josip Jarc, veleposesnik v Medvodah.

Odborniki:

Anton Bejce, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg, župnik pri D. M. v Polju.

Matija Kolar, svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic, zasebnik in blag. Lj. pos.

Karol Pollak, tovarn. in pos. v Ljubljani.

Greg. Slibar, župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušenčnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
5441 50-142

Odlikovan
z zlato medaljo
na razstavi v Parizu l. 1904

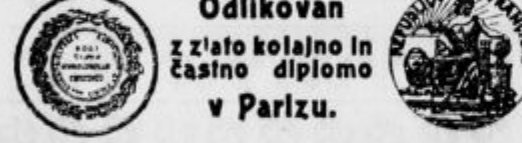
Dragotin Puc
tapednik in preprogar
Dunajska cesta št. 18,
vzrnuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
er ima v zalozni vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 40
kakor tudi pohištva prve kranjske mizararske
zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

Franc Stupica,
Ljubljana, Marije Terezije cesta 1
v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamo, reznilce, mlaticilce, čistil
nice, gepeljne, preseje za grozdje in sadje
pluge in brane najboljšega izdelka ter samokol
nice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojilce, po
cinkane, asfaltirane in svinčene cevi za napeljav
vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh
vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, ne
kovača, privijake, žage, kotle za kladje in
šaganje.
Portland in Roman-cement, železniške
šine in traverze, poljski mavci.
Mizararsko, tesarsko in ključavničarsko
orodje ter vse druge v železno stroko spada
joče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-
676 52-43 cerijskega blaga.

Odlikovan
z zlato kolajno in
časno diplomu
v Parizu.

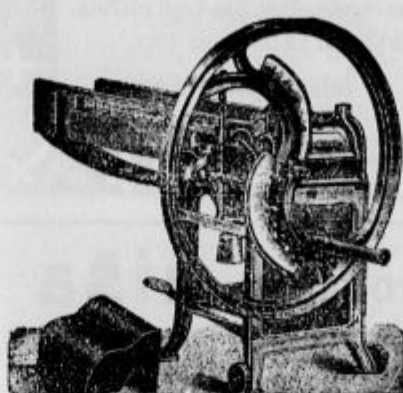

ANTON PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 1
se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.
Opozorja na velike svoje
zalogo
Izgotovljene obleke
posebno na havelke v na
večji izbor po najnižjih cenah.
*izvleček uniform avstrijskega društva šolskih učiteljev

Istrska vina
lastnega pridelka,
== nova, ==

muškateljec, belo, rdeče in te-
ran. Specijaliteta: belo vino za sveté
maše.
Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in
lastniku vinogradov Antonu Ferlan di
Giorgio, Rovinj Istra. 2053 20-20

Ernest Hammerschmidta nasledniki
Madile Wutscher & K^o
trgovina železnin in kovin,
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.
Velika zaloga poljedelskih strojev
in orodja.
Nizke cene!

Prostovoljna prodaja zemljišča
se bode vsled sodnega sklepa vršila
dné 20. februarja 1905 dop. ob 10. uri
v pisarni dr. Frana Vok-a, c. kr. notarja v Ljubljani kot sodnega komisarja.
Prodalo se bode dražbenim potom zemljišče vložno št. 42 kat. občine Gra-
dišče hiša št. 19 na Rimski cesti v Ljubljani, gospodarsko poslopje in vrt.
Dražbeni pogoji so pri sodnem komisarju dr. Vok-u v pogled.
Dr. Fran Vok
c. kr. notar kot sodni komisar.

Vedno najnovejši
gramofoni
kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le
pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone
Rudolfu Weber,
urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda
Kribarja.
Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Razpis stavbe.
Zaradi oddaje zgradbe novega šolskega poslopja za dvorazrednico v
Hinjah vršila se bode zmagševalna dražba
dné 29. marca 1905
v prostorih občinskega urada v Žužemperku s pričetkom ob 10. uri dopoldne.
Do tega časa se sprejmejo tudi pismene ponudbe (oferti), ki naj bodo sestav-
ljene po predpisu § 1 stavbenih pogojev in se glasijo na c. kr. okrajni šolski svet v
Rudolfovem.
Posamazna dela te šolske stavbe so proračunjena kakor sledi:

1. Dninarsko in zidarsko delo	15.000 K — h
2. Tesarsko delo	3471 „ 52 „
3. Mizarstvo	2000 „ — „
4. Ključavničarsko delo	1129 „ 50 „
5. Kleparsko	755 „ 22 „
6. Pokritje strehe	643 „ 86 „
7. Plesarsko delo	409 „ 27 „
8. Slikarsko	135 „ 11 „
9. Steklarsko	419 „ 62 „
10. Pečarsko	890 „ — „
11. Naprava kapnice 1000 K in drvarnice 250, skupaj .	1250 „ — „
12. Šolska oprava	1331 „ — „
Skupaj	27.435 K 10 h.

Zadevajoč pripomočke, t. j. načrti, troškovnik in stavbene pogoje si vsakdo
lahko ogleda v navadnih urah pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Rudolfovem in pri
županstvu v Žužemperku.
Pisanim ponudbam je pridjati 100% kavcijo onih del, na katere se ponudba glasi.
C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo
dné 8. februarja 1905.

Vsak dan sveže
pustne
krofe
Slaščičarna
Jak. Zalaznik
Stari trg 21. Mestni trg 6.
Sv. Petra cesta 27.
33 15

208b 12-5 12. januarja 1905.
Gospodu
Ikarju Piccoli
Ljubljana.
Prosim, pošljite mi 12 škatlic
Vaših izbornih salmijakovih pastil.
Velespoštovanjem
Julija Milischka,
Dunaj XIV./I., Goldschlagstr. 1.

Gospodične
katere se žele izobraziti v šivanju
in krojnem risanju sprejema
Franja Jesih, Ljubljana
119 Stari trg šte. 28. 10-8

Važno za kolesarje!
Prosim svoje cenjene odjemalce koles,
da nam že sedaj poverijo svoja popravila po-
trebna kolesa, ker se ta dela izvrše pred
sezono brez izgube časa za kolesarje in mno-
go temeljiteje.
Majvdaneje se priporoča
lv. Jax & sin,
trgovina šivalnih strojev in koles v Ljubljani.

Ljudska pesmarica
za nabožno eno- in dvoglasno
petje v cerkvi, šoli in doma
Je izšla in obsega na 200 straneh do
80 najbolj priljubljenih pesmi, kratke
mašne molitve in trojne litanije.
Cena:
mehko vezana 60 vin., lično v platno
z rdečo obrezo 1 K, šagrin-platno z
zlatno obrezo 1 K 40 vin. — Po pošti
10 vin. več.
Izšlo je tudi „Spremljevanje k
ljudski pesmarici“. Dobi se samo
vezano in stane 4 K. — Po pošti 30 v. več.
Naroča se v prodajalni „Kotoliškega
tiskovnega društva“ v LJUBLJANI.
„Ljudska pesmarica“ naj bi našla pot
v vsako krepkosto družbo, v vsako
družino!
„Ljudska pesmarica“ je odobrena in
priporočena od petih knezoškofjskih
ordinarijatov.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.
18 150-18